

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbydelseskrift

til

den offentlige Examen

i

Frederiksborg lærde Skole

i Juli 1848.

-
- I. *Annales Ciceroniani* af Dr. H. M. Flemmer Professor og Skolens Rector.
 - II. *Eftelæstretninger* for Eftelæret 1847—1848 af Samme.

Kjøbenhavn.

Trykt hos J. C. Scharling.

Efterretninger

om

Frederiksborg lærde Skole

for Skoleaaret 1 Sept. 1847 — 1 Sept. 1848,

af

Dr. H. M. Flemmer,
Profesør og Skolens Rector.

Offentlig Foranstaltning.

Efterat Skolen allerede i flere Aar med høie Vedkommendes Approbation havde indrettet Underviisningen i Dvcreensstemmelse med den provisoriske Underviisningsplan, indgav jeg under 6 Oct. f. A. til den Kongelige Direction for Universitetet og de lærde Skoler et detailleret Forslag om Skolens definitive Udvidelse til 1 Sept. d. A. ved Oprettelsen af en 7de Classe og Indførelsen af en fuldstændig Afgangseramen ved Skolen selv. Om Disciplene forklarede jeg, at de af dem, som til Efteraaret 1848 have tilbragt de reglementerede 2 Aar i 6te Cl., have saavel i denne som i de lavere Classer nydt en saadan Underviisning, at de, hvis de tilbørlig have benyttet den, maae være modne til da at underkaste sig Afgangseramens første Deel her ved Skolen i de Fag*) og paa den Maade, som Planen foreskriver, og derhos modne til at oprykke i en 7de Cl., for der efter eet Aars Forløb at underkaste sig Afgangseramens sidste Deel paa samme Maade. Med Hensyn til det fornødne Locale bemærkede jeg, at dette vel vilde være at opnaae ved at indrette 2 Værelser paa Loftet, men paapegede derhos det Unskelige i at erholde en bekvemmere, elegantere og betydeligere Udvidelse, medens jeg af oeconomiske Hensyn indskrænkede mig til at forlange det

*) Dog undtog jeg udtrykkelig Naturhistorie, som hidtil ikke er erbraget her i Skolen helere end i 5te Cl.

absolut Nødvendige. Hvad Udvidelsen af Skolens Lærerkræfter angik, forklarede jeg, at have confereret med samtlige Lærere og fundet dem beredte til at underkaste sig nogle nødvendige Fagombytninger og at overtage nogle flere Extratimer i Forventning af passelig Godtgjørelse for deres forøgede Arbejde, og at der derefter kun behøvedes Ansættelsen af een ny Lærer, der kunde overtage visse navngivne Fag.

Hervaa modtog jeg under 15 April d. A. følgende Resolution fra Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet:

„Efter hvad af Herr Professoren i Skrivelse af 6te Oct. f. A. og 2den d. M. er indberettet om at Underviisningen i Frederiksborg lærde Skole nu er saavidt fremmet i Dvereensstemmelse med den provisoriske Plan af 25 Juli 1845, at de Disciple, som til Efteraaret 1848 have tilbragt de foreffte 2 Aar i 6te Klasse, ville være modne til at underkaste sig den fuldstændige Afgangsexamens 1ste Deel efter bemeldte provisoriske Plan, kun med visse Modifikationer hvad Naturhistorie angaaer, samt derefter være modne til Oprykkelse, bifalder Ministeriet, at den i den provisoriske Plans § 14 ommeldte fuldstændige Afgangsexamens 1ste Deel bliver at afholde ved Frederiksborg lærde Skole i næstkommende Sept. Maaned, og at til samme Tid i næste Aar anden Deel af bemeldte Examen afholdes efter Udgangen af den 7de Klasse, som fra 1 Sept. d. A. bliver at oprette; hvorhos Ministeriet med Hensyn til de af Herr Professoren forklarede Omstændigheder indrommer, at Proven i Naturhistorie maa bortfalde for de Studerende, der i Aar indstille sig til Afgangsexamen 1ste Deel, samt at en noget modificeret Prove i samme Fag maa paalægges

„det yngre Hold af nuværende 6te Klasse, som i 1849 vil
„have at indstille sig til Afgangsexamens 1ste Deel.

„I Forbindelse hermed meddeles Ministeriet Dem, at
„efterat Hofbygmester Conferentsraad Koch har været givet
„Leilighed til at yttre sig angaaende den nødvendige Ud-
„videlse af Skolelocalet, er fra ham indkommet en Plan
„ledsaget af fornøden Tegning og Overflag, hvorefter den
„af Herr Professorens foreslaaede Indretning af 2 Kamre
„paa Loftet paa Grund af de dermed forbundne uund-
„gaaelige Ulemper er fraraadet, hvorimod der er fore-
„slaaet at iværksætte den nødvendige Udvidelse ved en Til-
„bygning af 13½ Alens Længde og 17 Alens Dybde, som
„vil kunne udføres for i Alt 5440 Rbd. 16 Sk., og hvor-
„ved vil vindes 2 gode Værelser i hver Etage, deels til
„Læseværelser og deels til Opbevarelse af Samlingerne.
„Da denne Plan har vundet Ministeriets Bifald, er Con-
„ferentsraad Koch under Dags Dato tilskrevet om at for-
„anstalte det Fornødne til Bygningsarbejdet's snarest mu-
„lige Paabegyndelse.“

Arbejdet er saavidt fremmet, at Bygningen i de første
Dage af Juli ventes at ville være under Tag, og Værelserne
at kunne tages i Brug den 1 September. Om den nye
Lærers Ansættelse, Lektionstabellen m. m. vil naturligviis først
senere hen Resolution kunne forventes.

Lærerpersonalet og Underviisningsgjen- standene, Lektionstabellen og Fagfordelingen.

Naar undtages, at Overlærer Oftermann og Adjunkt
Børre, som forrige Skoleaar underviste i Latin i resp. 4de

og 3die Cl., i indeværende Skoleaar have byttet Classer i dette Fag; at Dansken i 3die Classe, som før havde 3 Timer, har faaet 1 Time tillagt, og at Naturlæren, som ifjor blot læstes med nederste Afdeling af 6te Cl., i Aar er blevet læst med hele Classen, er der i Dvrigt ingen Forandring indtraadt i nogen af disse Henseender. For tydeligere Oversigts Skyld afstrykkes Lektionstabellen og Fagfordelingen:

Lektionstabel.

	VI Cl. A og B.	V Cl.	IV Cl.	III Cl.	II Cl.	I Cl.	Summa ugentlige Timer
Danskt.....	2	2	2	4	6	6	22
Tydsk.....	2	2	2	2	6	6	20
Franskt.....	3	3	2	2	3	2	15
Latin.....	9	10	10	10	"	"	39
Græsk.....	5	5	5	"	"	"	15
Religion....	3	2	2	2	2	2	13
Historie.....	3	3	3	3	3	3	18
Geogr.....	1	1	1	1	1	1	6
Mathematik..	4	4	4	4	4	4	28
Naturlære...	2	"	"	"	"	"	2
Naturhistorie.	"	2	2	3	3	3	13
Skrivning...	"	"	1	2	4	5	12
Gymnastik...	2	2	2		2		8
Hebraisk....	2	2	"	"	"	"	4
Sang.....	—	—	—	—	—	—	4
	38 38	36	36	35	34	34	219

Af de 4 ugentlige Syngetimer anvendes i Regelen 1 Time paa hver Stemme.

Fagfordeling.

Rector Latin i VI Cl., Græst i VI og V	19	Timer	ugentligt.
Overlærer Oftermann Latin i V og III, Græst i IV	25	—	—
Adjunkt Lowsen Tydsk i de 4 øverste Cl., Hist. og Geogr. i de 3 nederste, Religion i de 2 nederste Cl., .	24	—	—
— Königsfeldt Hebraisk i VI A og B, Hist. og Geogr. i de 3 øverste, Skrivning i de 4 nederste Cl. .	28	—	—
— Børre Latin i IV, Fransk i alle Cl.	25	—	—
— Langhoff Mathematik (Regning derunder indbefattet) i alle Cl.; Naturlære i VI Cl.	30	—	—
— Richelieu Religion og Dansk i de 4 øverste, Naturhist. i de 5 nederste Cl.	32	—	—
— Reinhard Dansk og Tydsk i de to nederste Cl.	24	—	—
— Børre som Lærer i Gymnastik og Svømning	8	—	—
Skolelærer Erslev som Syngelærer . .	4	—	—

Disciplene.

Disciplenes Antal var ved Slutningen af forrige Skoleaar 50, i det 5 udgik umiddelbart for Hovedexamen, af hvilke den ene (af øverste Cl.) gik over til Koeskilde Cathedralskole, og de andre forlode Studeringerne, forsaavidt de ikke allerede vare udstuderende. Af ovennævnte 50 Disciple dimitteredes 6 til Universitetet, nemlig Caspar Martin Ropp, Johannes Helms, Peter Wilhelm Topp, Henning Peter Frederik Hansen,

Laurig Emil Frederik Koct og Christian Frederik Emil Glanci. De vare de første af Skolens Dimittender, for hvilke Testimonia udfærdigedes paa Dansk i Overensstemmelse med Universitetsdirectionens Resolution af 1847. De bestode Examen Artium med følgende Charakterer; een af dem, Kopp, først ved Nytaarstid med speciel Bevilling paa Grund af Sygdom.

	Dansk Stil.	Latin.	Latin Stil.	Græsk.	He- braisk.	Reli- gion.	Geo- graphi.	Historie.	Arith- metik.	Geo- metri.	Lydsf.	Franst.	Hoved- charaf- teer.
Ropp . . .	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	*Laud.	Laud.	H. ill.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.
Helms . .	Laud.	L. p. c.	H. ill.	Laud.	H. ill.	Laud.	H. ill.	H. ill.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.
Topp . . .	Laud.	Laud.	Laud.	H. ill.	*N.cont.	H. ill.	H. ill.	H. ill.	H. ill.	Laud.	Laud.	Laud.	H. ill.
Hansen .	Laud.	Laud.	H. ill.	Laud.	H. ill.	H. ill.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	H. ill.	Laud.
Roff . . .	Laud.	H. ill.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	H. ill.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.
Claudi .	H. ill.	H. ill.	H. ill.	H. ill.	H. ill.	H. ill.	Laud.	H. ill.	H. ill.	H. ill.	Laud.	H. ill.	H. ill.

* betyder at et Pensum Græsk er angivet istedetfor Hebraisk.

Umiddelbart efter sidste Hovedexamen udmeldtes 1 Discipel for at dimitteres privat; ligeledes i Aarets Løb 4 Disciple, samtlige udstuderende. Skolen har havt den Sorg ved Døden at miste en af sine Disciple, Andreas Christian Liebft. En ondartet Leversygdom endte hans Liv den 31. Marts. Han var en saare elskelig Discipel, og havde ved sin redelige Stræben bragt det saavidt, at man havde Grund til at vente, at han til Efteraaret vilde være bleven opflottet i 7de Klasse; Gud vilde det anderledes. — 15 nye Disciple optoges. — Den høieste Freqventis i Skoleaarets Løb har været 58; for Tiden er den 54. En Liste over Disciplene i den Orden, hvori de siden 1 Juli sidde i Classerne, tilføies med Fædrenes Navne og Stilling i Parenthes.

VI Klasse.

- 1) Holger Christian Frederik Neergaard (Provst Neergaard i Hillerød).
- 2) Frederik Julius Jørgensen (Uhrmager Jørgensen i Hillerød).
- 3) Martin Carl Wilhelm Christensen (afdøde Postmester Christensen i Frederiksfund).
- 4) Carl Frederik Bengon (Justitsraad Bengon i Frederiksborg).
- 5) Anton Neergaard (Broder til Nr. 1).
- 6) Carl Christian Emil Flemmer (Skolens Rector).
- 7) Frederik Siegfred Mühle (Mieiefader Bogtrykker Bianco Lumo i Kbhavn).
- 8) Johan Lorenz Lassen (Proprietair Lassen paa Svanholm).
- 9) Georg Hermann Julius Ulrich (Forstraad Ulrich ved Farum).
- 10) Hans Peter Christian Bengien (Provst Bengien i Als-minderød).

- 11) Dve Sehestedt=Zuul (Kammerherre v. Sehestedt=Zuul til Raunholt i Fyen).

V Klasse.

- 1) Peder Andreas Ingerslev (Pastor Ingerslev i Kongsted).
- 2) Jens Theodor Kragh (afdøde Kromand Kragh i Bagsværd).
- 3) Hans Schack Rudolf Knuth (Amtmand Kammerherre Grev Knuth i Frederiksborg).
- 4) Nicolai Reimer Romb (Starmester Romb i Hillerød).
- 5) Michael Frederik Liebenberg Bengon (Broder til Nr. 4 i VI Cl.).
- 6) Jacob Larsen (Sabelmager Larsen i Hillerød).
- 7) Dve Ludvig Møller (Stedfader Billedhugger Jahn i Frederiksborg).
- 8) Jørgen Christian Fenger Ulrif (afdøde Provst Ulrif i Tikøb).
- 9) Otto Peter Erasmus Møller (Broder til Nr. 7).
- 10) Peter Frederik Nicolai van Wyllich (Pastor van Wyllich i Greve).
- 11) Søren Lemviggh Brøndum (afdøde Birkedommer Brøndum i Hjørslunde).
- 12) August Wilhelm Staffeldt (Kammerjunker Staffeldt i Herlev).
- 13) Christian Ditlev Lüttichau (Major Kammerherre Lüttichau i Kbhavn.).

IV Klasse.

- 1) Johannes Nothe (Slotsgartner Nothe paa Fredensborg).
- 2) Joachim Sigismund Ditlev Knuth (Broder til Nr. 3 i V Cl.)
- 3) Tyge Nothe (Broder til Nr. 1 i IV Cl.)
- 4) Henrik Steffens Helms (Pastor Helms i Esbønderup).
- 5) Johan Sophus Lautrup (Provst Lautrup i Hammer).

III Klasse.

- 1) Søren Christen Emil Hald (Kjøbmand Hald i Frederikshund).
- 2) Thomas Emil Lund (Provst Lund i Tjæreby).
- 3) Frederik Christian Andreas Olsen (Gaardeier Olsen ved Næsminderød).
- 4) Søren Peter Wilhelm Albrethsen (Møller Albrethsen Pibe Mølle).
- 5) Jens Paulsen Jørgensen (Kromand og Gaardmand Nøddebo Jørgen Christensen).
- 6) Diderik August Raaschou (Provst Raaschou i Søborg).
- 7) Lauritz Ernst Clausen (Proprietair Clausen i Kollerød).
- 8) Ludvig Echarb Ulrich (Broder til Nr. 9 i VI Cl.)
- 9) Carl Christian Jacob Alsted (Procurator Alsted i Næsminderød).
- 10) Georg Christian Langhoff Lund (Overlæge Lund ved 3die Dragonregiment).
- 11) August Ferdinand Petersen (Kjøbmand Petersen i Hillerød).

II Klasse.

- 1) Frederik Ernst Wilhelm Paulsen (afdøde Justitsraad Paulsen i Hillerød).
- 2) August Carl Christian Clausen (forrige Assessor Clausen paa Trø).
- 3) Christian Erasmus Rasmussen (Skolelærer Rasmussen i Sønderby i Horns Herred).
- 4) Jens Torp Søeborg (Skolelærer Søeborg i Hammersholt).
- 5) Jens Johan Brøndum (Broder til Nr. 11 i V Cl.).
- 6) Carl Thomas van Wyllich (Broder til Nr. 10 i V Cl.).
- 7) Christian Peter Theodor Schougaard (afdøde Capt. Schougaard i Kbhavn).

I Klasse.

- 1) Charles Ulrick Marius Wright (Skibsklarerer Wright i Helsingør).
- 2) Johannes Sophus Paulsen (Broder til Nr. 1 i II Cl.).
- 3) Alexander Niels Lorenzen Hansen (Farver Hansen i Hillerød).
- 4) Lauritz Eiler Gunneresen (Kobbersmedemester Gunneresen i Hillerød).
- 5) William Abildgaard Nielsen (Regimentsdyrlæge Nielsen i Frederiksborg).
- 6) Caspar Peter Spang (Farver Spang i Hillerød).

Af disse Disciple vil Nr. 1 i VI Cl. Holger Christian Frederik Neergaard, som for sin Alders Skyld har siddet 3 Aar i denne Klasse, ifølge speciel Bevilling fra Ministeriet i forestaaende Efteraar blive dimitteret til Universitetet, for der paa hidtil sædvanlig Maade at underkaste sig Examen Artium.

Stipendier og Gratistpladser.

Bed at udsætte 350 Rbdr af Stipendiefondets Beholdning som rentebærende i faste Eiendomme, saaledes som blev forklaret i forrige Aars Skoleefterretninger pag. 50, har Stipendiefondet siden 11 Dec. 1847 andraget 6000 Rbdr. Renterne heraf 240 Rbdr, tlligemed den i forrige Aars Skoleefterretninger p. 50 omtalte Refusion fra den nedlagte Latinskole i Ringsted til Beløb 45 Rbdr 78 Sk. aarlig, udgjøre det Beløb, der muligt kan bevilges som Stipendier, i det Kassereens Procenter kunne bestrides af Renterne af de i Sparekassen indestaaende Oplagspenge. Saaledes er i Aar for Iferstegang bevilget Stipendier til et Beløb af 285 Rbdr, nemlig F. J. Jørgensen og M. C. B. Christensen hver en

Portion paa 50 Rbdr*); N. Chr. Liebst**), G. H. J. Ulrich og P. A. Ingerslev hver en Portion paa 35 Rbdr; og J. Th. Kragh, N. N. Romb, J. Larsen og D. E. Møller hver en Portion paa 20 Rbdr, Alt at oplægge til Vedkommendes Afgang til Universitetet efter fuldstændig absoveret Afgangsexamen. Fri Underviisning bevilgedes endvidere 10 Disciple, nemlig H. Chr. F. Neergaard, A. Neergaard, E. Chr. E. Flemmer, F. S. Muhle, J. Chr. F. Drif, D. P. E. Møller, P. F. N. van Bylich, J. P. Jørgensen, F. E. B. Paulsen og A. C. Chr. Claussen. Een Discipel mistede fri Skolegang paa Grund af Uflid. De 2 Moltfiske Stipendier ere oppebaarne af P. A. Ingerslev og F. E. B. Paulsen. For Tiden have følgende Disciple Stipendicoplag indestaaende i Skolekassen til følgende Beløb: F. J. Jørgensen 130 Rbdr, M. C. B. Christensen 190 Rbdr, G. H. J. Ulrich 35 Rbdr, P. A. Ingerslev 55 Rbdr., J. Th. Kragh 20 Rbdr, N. N. Romb 20 Rbdr, J. Larsen 20 Rbdr, D. E. Møller 80 Rbdr, tilsammen 550 Rbdr. Hertil vil man ved Aarets Udgang have en Beholdning af circa 600 Rbdr, altsaa 50 Rbdr Overskud eller Begyndelse til en lille Incrementcapital, som ved Sparekassereinter og muligviis hjemfaldende Stipendicoplag vil kunne i Tiden forøges til et saadant Beløb, at den kan udsættes som rentebærende i faste Eiendomme.

Bibliotheket.

Dette udgjorde ifølge forrige Aars Skoleefterretninger circa 5000 Bind. Siden er det forøget paa sædvanlig

*) Dette er første Gang at der her fra Skolen har kunnet bevilges høieste Stipendium paa 50 Rbdr.

**) Ved hans Død er hans Drlag anordningsmæssigt faldet tilbage til Stipendiefondet.

Maade, deels ved Forsendelser fra Overbestyrelsen, deels ved Indkjøb, saavel for den normerede Sum, som for Disciplenes Bidrag til Moerskabsbibliotheket, der for dette Aar har andraget 57 Rbdr. Fortegnelse over de paa denne Maade i Bibliotheket indlemmede Skrifter vil blive givet i næste Aars Skolefterretninger i Forening med en Specification over de Apparater og Samlinger til Brug ved Underviisningen i Naturlære og Naturhistorie, som man har Haab om til den Tid at have erhholdt.

De i Skoleaaret gjennemgaaede Pensa. Lære- og Læsebøger.

Dansk.

- VI Cl. De skriftlige Udarbejdelser, som have været enten af historisk, religiøs eller almindeligt Indhold, ere oftest skrevne hjemme og gjennemgaaede paa Skolen. Det vigtigste af den nyere Skønlitteraturs Historie er gjennemgaaet, hvorved flere Digterværker ere læste. Disciplene ere ogsaa i dette Skoleaar jævnlig øvede i mundtlige Foredrag over selvalgte Emner.
- V Cl. Ugentlig er en Stil skreven, oftest paa Skolen, undtagen naar Indholdet har gjort en længere Tid til Udarbejdelsen fornøden. Adskillige æsthetiske Værker ere læste.
- IV Cl. Den egentlige Stil er oftest skreven paa Skolen; Bojesens Grammatik er læst og repeteret, og Flors Læsebog benyttet.
- III Cl. Af de 4 ugentlige Timer ere 2 a 3 anvendte til

Stilovælsler. Bojesens Grammatik er læst og repeteret, og Flors Læsebog benyttet ligesom i IV Cl.

- II Cl. Mollbechs Læsebog er benyttet til Læsning og Analyse. Af Bojesens Grammatik er læst hele Formlæren tilligemed Indledningsbemærkningerne. Skriftlige Øvelser 4 a 5 Gange om Ugen, deels efter Borgens Beiledning, deels Dictat.
- I Cl. Mollbechs Læsebog er brugt som i II Cl. Det Vigtigste af Formlæren efter Bojesens Grammatik. Skriftlige Øvelser, mest Dictat, 4 a 5 Gange om Ugen.

Latin.

- VI Cl. Ciceros Cato Major og Lælius, Talerne for S. Roscius Amer., de 4 catilinariske, for Milo og for Dejotarus; Ciceros Breve i Süpfles Udgave 1—5te Affnit (til Begyndelsen af Proconsulatet); Livius 29—32te Bog; hele Syntaren af Madvigs Grammatik; 2 Stile ugentligt.
- V Cl. Ciceros 4 catilinariske Taler; hans Breve (Süpfles Udg.) 1—9; Livius 31te Bog. Madvigs Grammatik repeteret. Som oftest 3 Stile ugentligt.
- IV Cl. Cæsars Gallerkrig 2den Bog. Ciceros 2 første catilinariske Taler. Af Madvigs Grammatik hele Formlæren; Syntaren indtil Ordenes Følge. 3 Stile ugentligt.
- III Cl. Borgens latinske Læsebog: af de 4 første Affnit omtrent Halvdelen i Udvalg; 5te Affnit og 6te Affnit til Narr. 51. Madvigs Grammatik: Formlæren læst og repeteret flere Gange, saaledes at der stedse optages nyt Stof af det, som tidligere var forbigaaet. I Slutningen af Aaret 2 Stile ugentligt.

Græsk.

- VI Cl. Odysseens 13—18de Bog; Herodots 8de Bog; Xenophons Memor. 1ste Bog; Demosthenes's Tale om Kronen. Langes Formlære.
- V Cl. Xenophons Anabasis 1—2den Bog. Langes Formlære.
- IV Cl. Langes græske Læsebog fra pag. 1—39. Tregders græske Grammatik: Alt væsentligt af Formlæren (Dialekterne og flere Partier af Lyd- og Accentlære aldeles forbigaaede) indtil § 131.

Hebraisk.

- VI Cl. A. Genesis Cap. 12—39; Grammatiken efter Whittes Lærebog med Undtagelse af Syntaren.
- B. De 11 første Capitler af Genesis, og Whittes Grammatik til § 77 med Undtagelse af 6te og 7de Cap.

Tydsck.

- VI Cl. Hjorts tydsck Læsebog, poetiske Deel pag. 578—627. Schillers Wallensteins Lager u. die Piccolomini. Meyers Grammatik. Til Doversættelse fra Dansk til Tydsck er benyttet Herslebs Bibelhistorie og Webers Verdenshistorie. Maanedlig er skrevet 1 Stil.
- V Cl. Hjorts tydsck Læsebog, prosaisk Deel pag. 221—268. Meyers Grammatik. Grønbergs Stiløvelser pag. 29—39.
- IV Cl. Hjorts tydsck Læsebog, prosaisk Deel pag. 26—53. Meyers Grammatik indtil de uregelmæssige Verba. Klings og Jürs Materialer pag. 1—31.
- III Cl. Riises større tydsck Læsebog pag. 202—276. Meyers Grammatik pag. 1—30. Klings og Jürs Materialer pag. 1—25.
- II Cl. Riises større tydsck Læsebog pag. 202—336 med For-

bigaaelse af enkelte Stykker. Af Meyers Grammatik det Bigtigste af Formlæren. Skriftlige Dvælses eengang om Ugen.

- I Cl. Campes Robinson pag. 36—136. Det Bigtigste af Formlæren efter Meyers Grammatik. Skriftlige Dvælses eengang om Ugen.

Fransk.

- VI Cl. Borrings Etudes litt. en prose pag. 341 indtil Enden, en vers pag. 1—40. Cursovrisk er læst adskillige Stykker af Merimées „Mosaïque.“ Hele Grammatiken er læst. 1 mundtlig eller skriftlig Stil om Ugen.
- V Cl. Borrings Etudes litt. pag. 1—62, 105—133, 182—186, 227—252, 359—372, 383—393. Af Grammatiken hele Formlæren og Begyndelsen af Syntaren. 1 Stil ugentlig tildeels efter Stilovelseserne.
- IV Cl. Borrings Læsebog for Mellemclaseserne pag. 106—168 og pag. 226—262. Det Bigtigste af Formlæren. 1 Stil ugentlig efter Stilovelseserne.
- III Cl. Borrings Læsebog for Mellemclaseserne pag. 1—110. Hovedpunkterne af Formlæren. 1 Stil ugentlig.
- II Cl. Borrings Manuel pag. 81 indtil Enden.
- I Cl. Borrings Manuel pag. 1—55.

Religion.

- VI Cl. Af Fogtmans Læsebog er læst §§ 59—122. Hele Herslebs større Bibelhistorie. Af det N. Test. er læst i Grundsproget Brevet til Galaterne og Jacobs Brev. Af Kirkens Historie er meddeelt en Udsigt over de vigtigste Begivenheder inden Reformationen.
- V Cl. Af Religionslæren er læst efter dicterede Paragraffer

Indledningen („Religion, Skrift, Kirke“) og Væren om Gud. I Herslebs større Bibelhistorie er læst det N. Test. Paa Dansk er læst den første Halvdeel af Apostlernes Gjerninger.

IV Cl. I Valles Lærebog er læst Cap. 6— Cap. 8; i Herslebs større Bibelhistorie forfra til Dommernes Periode, og fra Cyrus til det N. Test. Paa Dansk er læst Luca Evangelium.

III Cl. I Valles Lærebog er læst Cap. 1— Cap. 6, A; i Herslebs større Bibelhistorie forfra til Cyrus. Paa Dansk er læst Marci Evangelium.

II Cl. I Valles Lærebog er læst Cap. 2 — Cap. 6, C. Herslebs mindre Bibelhistorie.

I Cl. I Valles Lærebog er læst de 2 første Capitler, samt af 6te Cap. til B. Herslebs mindre Bibelhistorie.

Mathematik.

VI Cl. A. Repetition af „Fallesens Begyndelsesgrunde i den rene Mathematik“ (med Undtagelse af Capitlet om Kjædebrot, samt § 98 og 99) indtil Cap. XI; samt Proportionslæren efter Ursins Arithmetik som Grundlag. Repetition af hele Geometrien (Ursins Geometri som Grundlag). Gjennemgaaet geometrisk Construction.

B. Fallesens Arithmetik indtil § 84, samt Cap. X indtil § 98. Proportionslæren efter Ursins Arithmetik som Grundlag. Hele Geometrien (Ursins Geometri § 1— 153 benyttet som Grundlag). — Skriftlige Dvælseser jævnlig anstillede.

V Cl. Fallesens Mathematik forfra til Cap. VI, fremdeles Cap. VII; samt Proportionslæren efter Ursin som Grund-

lag. Ved Underviisningen i Geometrien er Ursinus Geometri § 1—100 benyttet som Grundlag.

IV Cl. Steens Elementairarithmetik til Nr. 37 som Grundlag for Underviisningen i Arithmetik. Ursinus Geometri § 1—47 som Grundlag for Underviisningen i Geometri.
— Bogstavregning og almindelig Regning.

III Cl. Steens Elementairarithmetik § 1—37 som Grundlag for Underviisningen i Arithmetik. Almindelig Regning.

II og I Cl. Almindelig Regning.

Naturlære.

VI Cl. Af Drstedes „Naturlærens mechaniske Deel“ læst Bolgebevægelse; af Silfverbergs „chemisk Physik“ Bar-melære, Magnetisme, og Electriciteten indtil Galva-nisme.

Naturhistorie.

V Cl. Efter Bramsens og Drejers Lærebog er læst Leddyr og Bløddyr; efter Petits Botanik Indledningen; det Linnéiske System er læst og indøvet; smaa Excursioner ere anstillede.

IV Cl. Efter Bramsen og Drejer: Indledningen, Mennesket, Pattedyr, Fugle, Krybdyr.

III Cl. Efter Bramsen og Drejer: Indledningen, Mennesket og Beendyrene.

II Cl. Efter Strøms naturhistoriske Lærebog er gjenemgaaet Krybdyr og Fiske; efter Krøyers naturhistoriske Lærebog Plantedyr, Bløddyr og Leddyr.

I Cl. Efter Strøm er læst Pattedyr og Fugle.

Historie.

- VI Cl. Oldtidens og Middelalderens Historie. Classens ældre Afdeling har i Repetitionspensa tillige gennemnemaet den nyere og nyeste Tids Historie.
- V Cl. Middelalderens Historie.
- IV Cl. Oldtidens Historie.
- III Cl. Den gamle Verdens Historie indtil Folkvandringerne.
- II Cl. Kosfods fragmentariske Historie fra Reformationen til Aar 1840.
- I Cl. Kosfods fragmentariske Historie fra Begyndelsen til Religionskrigene i Frankrig.

Geographi.

- VI Cl. Østerrig, Tyrkiet, Grækenland, Asien, Africa, America og Australien. Den ældre Afdeling har tillige repeteret det Dvrigte.
- V Cl. Africa, America og Australien.
- IV Cl. Det britiske Rige, Spanien, Portugal, Frankrig, Schweiz, Italien, Østerrig, Tyrkiet, Grækenland og Asien.
- III Cl. Fra Begyndelsen af Værebogen til Storbritanien.
- II Cl. Hele Ingerslevs mindre Geographi.
- I Cl. Hele Ingerslevs mindre Geographi.

Skrivning.

I dette Fag undervistes der i de 4 nederste Classer; de 2 øverste Classer ere fritagne, men det paasees, at Disciplene ved deres skriftlige Arbejder ogsaa beslitte sig paa at skrive en reen og tydelig Haand.

I det nye Skoleaar er bestemt at bruge følgende Bøger de forskjellige Classer.

- VII Cl. I Latin og Græsk forskjellige Stykker af Cicero, Horats, Virgil, Tacitus; de græske Talere, Tragikere, Aristophanes, Thukydides, Plato, Alt efter nærmere Bestemmelse. I de øvrige Fag vil blive brugt Duffens Astronomi, Bergs Stereometri, Ramus's Trigonometri, Ørsted, Naturlærens mekaniske Deel; Webers Verdenshistorie, Kosfods Udtog af Historien, Allens Danmarks Historie; samt for dem, som læse Hebraisk, en hebraisk Bibel og Whittes Grammatik.
- VI Cl. Ciceros Breve (Süpfles Udg.); Talerne for det maniliske Lovforslag, Archias, Vigarius, Deiotarus (Madvig's Udg.); Livius 1ste Bog; Virgils Æneide; Madvig's latinske Grammatik, Bojesens romerske Antiquiteter; Herodots 9de Bog, Odysseens 19—21de Bog; Xenophons Memor. Socratis 2den Bog, og om muligt et Par af Demosthenes's Taler; E. Flemmers Indledning til Demosthenes (leveres fra Skolen), Langes græske Grammatik, Madvig's græske Syntax, Bojesens græske Antiquiteter, et græsk N. Test.; Genesis, Whittes hebr. Grammatik; Borrings Etudes litt. (4de Udg.), Sammes Stiløvelser (3die eller 4de Udg.) og Grammatik (3te eller 6te Udg.); Hjorts tydske Læsebog (poetisk Deel), Meyers tydske Grammatik; Fogtmann's Lærebog, Hersteds store Bibelhistorie; Silfverberg's kemisk Physik, Ørsted Naturlærens mekaniske Deel; Fallesens Mathematik, Ursins Geometri; Webers Verdenshistorie, Kosfods Udtog af Verdenshistorien, Allens Danmarks Historie; Munthes Geographi ved Vesshou, Königsfeldts gamle Geographi; Atlas.

- V Cl. Ciceros Breve (Süpfles Udg.), Talen for det maniliske Lovforslag (Madvig's Udg.); Livius 1ste Bog; Madvig's lat. Grammatik, Bojesens romerske Antiquiteter; Xenophons Anabasis 3die og 4de Bog; Langes græske Grammatik, (de Nyopflottede, som have læst Tregders Grammatik, beholde denne); Borrings Etudes litt. (4de Udg.), Sammes Stilovelsler (4de Udg.) og Grammatik (5te eller 6te Udg.); Hjorts tydske Læsebog, prosaisk Deel (2den Udg.), Meyers tydske Grammatik, Rungs og Jürs Materialier; Herslebs større Bibelhistorie, et dansk N. Test.; Flors danske Læsebog; Fallesens Mathematik, Ursins Geometri; Bramsens og Drejers Lærebog i Zoologi og Botanik, Petits Botanik; Kofods Udtog af Historien, Allens Danmarks Historie; Munthes Geographi ved Belschou, Königsfeldts gamle Geographi, Atlas.
- IV Cl. Julius Cæsars Gallerkrig 3die Bog; Ciceros Tale for det maniliske Lovforslag (Madvig's Udg.); Madvig's lat. Grammatik; Langes græske Læsebog (sidste Udg.), Tregders græske Grammatik; Borrings franske Læsebog for Mellemklasser (4de eller 5te Udg.); Sammes Stilovelsler (4de Udg.) og Grammatik (6te Udg.); Hjorts tydske Læsebog, prosaisk Deel (2den Udg.), Meyers tydske Grammatik, Rungs og Jürs Materialier; Balles Lærebog, Herslebs større Bibelhistorie, et dansk N. Test.; Flors danske Læsebog, Bojesens danske Grammatik; Steens Indledning til Mathematiken, Ursins Geometri, Bergs Opgaver, Ursins Regnebog; Bramsens og Drejers Lærebog i Zoologi og Botanik; Webers Verdenshistorie; Munthes Geographi ved Belschou, Königsfeldts gamle Geographi, Atlas.
- III Cl. Borgens latinske Læsebog, Madvig's lat. Grammatik;

Borrings franske Læsebog for Mellemklasser (5te Udg.), Sammes Grammatik (6te Udg.); Riises større tydske Læsebog, Meyers tydske Grammatik, Kungs og Jürs Materialier; Valles Lærebog, Herslebs større Bibelhistorie, et dansk N. Test.; Flors danske Læsebog, Bojesens danske Grammatik; Steens Indledning til Mathematiken, Ursins Regnebog, Bergs Opgaver; Bramsens og Drejers Lærebog i Zoologi og Botanik; Allens Danmarks Historie; Munthes Geographi ved Welschou, Atlas.

II Cl. Borrings Manuel (6te Udg.); Riises større tydske Læsebog, Meyers tydske Grammatik; Valles Lærebog, Herslebs mindre Bibelhistorie; Molbechs danske Læsebog, Bojesens danske Grammatik; Ursins Regnebog; Strøms naturhistoriske Læsebog 3die og 4de Hefte, Krøyers naturhistoriske Lærebog (4de Udg.); Rosods fragmentariske Historie; Ingerslevs lille Geographi, Atlas.

I Cl. Borrings Manuel (6te Udg.); Campes tydske Robinson, Meyers tydske Grammatik; Valles Lærebog, Herslebs mindre Bibelhistorie; Molbechs danske Læsebog, Bojesens danske Grammatik; Ursins Regnebog; Strøms naturhistoriske Læsebog 1ste og 2det Hefte, Rosods fragmentariske Historie; Ingerslevs lille Geographi, Atlas.

Skolens Fester og Høitideligheder.

Den aarlige Translocation ved Skoleaarets Begyndelse, der holdtes den 2 Sept., blev ligesom forrige Gang indledet og sluttet med Hartmanns Cantate, hvortil Terten, forfattet af Herr N. Krossing findes aftrykt i sidste Aars Skoleester-

reminger. Overlærer Oftermann holdt ved denne Leilighed følgende Tale:

Det er Skolens Nytaarsdag, der samler os til Festens Glæde, idet den kalder os bort fra vor daglige, ofte trættende og byrdefulde Sysfel, og hæver Aanden til en Overveielse af det Svundne og en Betragtning af det Tilkommende. Men just derfor er det ogsaa en Alvors Fest, thi vi tage Afsked med det Gamle. Enhver Afsked har sin store Betydning, men allermest den, hvorved vi skilles fra et Afsnit i vort eget Liv; thi det er vort eget Jeg, som det i en forloben Tid har været og virket, vi skulle stille os for Die. Men det at møde sig sig selv, at skue sig selv Ansigt til Ansigt, at svare og spørge sig selv og at domme sig selv, det er for mangen En en Nædsel, som om han sievnedes til at Møde med Aander, og det er for Alle en alvorlig Handling; thi det Die, der skuer i vort Indre, den Mund, der spørger, og den Røst, der dommer, kommer ei fra os selv, men er os medgIVEN fra oven til en bestandig Erindring om, at vi tilhøre en Verden, der er høiere end den Forgængelighed, hvorved Sjælen saa gjerne flæber. Det er denne indre Røst, der skal sige os, om vi have anvendt Tiden med Omhu og Forstand, og det er den, der gennem Angerens Dvaler skal vække den Slove til den Virksomhed, der skænker Glæde og Frimodighed. Frygter derfor ikke, I Unge, for at kalde Eder selv til det alvorligste Regnskab; thi derved skulle I styrkes i Eders gode Forsætter, derved skulle I vinde Kraft til at indhente, hvad I have forsomt. Men naar jeg nu paa det Alvorligste opfordrer Eder til denne Selvprøvelse, da skeer dette, ei alene fordi denne er nødvendig for alle Mennesker til alle Tider, men ogsaa fordi Skolen i vore Dage mere end nogensinde før lægger Beslag paa Eders bedste Kræfter; thi det skal ikke nægtes, at den

Unge's Arbejdslyst og Evner i enkelte Perioder af Skolelivet underkastes en haard Prøvelse — ja maaskee stundom en haardere, end man med god Villie fordrer; og derfor har jeg ogsaa troet, at vi ikke kunde anvende denne Time mere passende, end om vi ville gjøre os selv rede for, **hvorfra dette Arbejds Tryk har sit Oprindelse, og hvorledes den Unge bør imødegaae samme.**

Tilvisse ligger der en Sandhed i Fædres og Modres kjærlige Ængstelse for at den Unge skal besværes; og har Skolen selv end ikke i Gæt og Alt kunnet give disse Klager Medhold, saa gjør dog ogsaa den Sit til at fremkalde Kæmpelser der, hvor Trykket falder haardest. Men Intet vilde være urimeligere end den Paastand, at denne anstrengende Virksomhed skulde hidrøre fra den enkelte Skolemands Lune, eller fra et despotisk Paafund af den Auctoritet, der staaer over Skolen. Thi Arbejdets Besvær kommer jo for det Første deraf, at Omfanget af de Gjenstande, hvori der meddeles Undervisning, i disse Aar betydeligt er voret; men dette ligger atter i hele Tidsalderens Fremmskridt. Thi vel er det saa, at der for Aartusinder siden have levet cultiverede Nationer og lyse Aander paa Jorden, uden at disse have følt Trangen til den mangfoldige Indsigt, man kræver i vore Dage; men idet Nationerne fremskride i Cultur, staaer den ene Slægt paa den andens Skuldre; og Efterkommerne, der skulle bygge videre paa den Bygning, hvortil Forsædrene have lagt Grundstenen, maae kjende Mesterens Plan og Hensigt. Saaledes fandt hin gamle Græker, den europæiske Culturs Fader, al sin Dannelses-Kilde i sin egen Nations Oldtids Historier, i dens mythiske Sagn og dens sündrige Lære om Guders og Menneskers Fødsel og Levnet; og opelsket ved denne Pleie efterlod han Verden de glimrende Værker, der nu i to Aartusinder staae som lysende

Monstre for hedenske og kristlige Slægter. Men da det faldt i Romerens Lod, at føre Verdens=Culturen videre, maatte allerede han optage den Græske Dannelselse i sig og søge sin Skolegang hos den Græske Sanger og Bismænd. Men da nu i Tidernes Lod den Græske og Latinske Cultur gik til Grunde, da den kristelige Fane plantedes paa den classiske Verdens Grav, da barbariske Nationer blandede med uægte Rester af den engang saa ædle Oldtid bosatte sig trindt om i Landene, da maatte den kristelige Lære i mange Punkter hente sit Lys fra hine gamle Nationer, blandt hvilke den først var opstaaet, og hvor den først havde vundet Tilhængere; og saaledes blev det den Romerske og Græske Fakkell, der lygte for Munkene, naar han i sin dunkle Celle grandstede i de fremmede Tungemaal, naar han tolkede de mystiske Udsagn, og i from Begeistring fordybede sig i de ældste kristelige Heroers Levnet og Bedrifter. Ja! selv da i Slutningen af Middelalderen det folkelige Liv begyndte at røre sig, da det samme Italien anden Gang skulde stille Digtkunstens herlige Værker tilskue, tyede ogsaa disse store Mestere til de hedenske Forsædres Skoler, for at den classiske Verdens Aand skulde trykke Mesterstemplet paa de kristelige Sangers Arbejder. Saaledes er den classiske Aand i alle de forgangne Aarhundreder trængt ind i Hjertet af den kristelige Culturs Frembringelser, saaledes have de fleste Videnskaber i Aarhundreder af den indsuget deres hele Næring og Kraft; og have ikke Nutidens største Bismænd og Digtere fordybet sig i hine svundne Dage? opsoge ikke de ædleste Aander med usfrotet Begeistring hver levnet Rest fra hine Dage? ere ikke de kostbare Billeder, som den danske Meisler formede, et straalende Gjenstik af Parthenons ædle Marmor? ja! har ikke Enhver af os, saa mange som betraadte Videnskabernes Bane, faaet

sin første aandelige Dannelse gjennem de Gamles Sprog og Literatur. See derfor planter endnu den classiske Aand sit seierlige Banner paa Europas christelige Jordbund; og at nedbryde dette vilde være at standse Culturen i sin jevne Udvikling. — Dog den classiske Verden er i vore Dage ikke Alt: de Tider ere forsvundne. Da den protestantiske Frihed førte ud over Fortidens hildede Anskuelser, gif den menneskelige Tanke ind i mange fordum ukjendte Retninger: og, som Aanden løstes af Trællebaand, begyndte den uhildede Forstning at reise sig. Under dette almindelige videnskabelige Røre og denne Menneskeaadens friere Betragtning af Verden og Livet vaagnede ogsaa en levende Interesse for den ydre Natur. Men da denne var vaft, varede det ei længe, før sindrige Forskere opdagede Naturens ordnede Virksomhed i ChrySTALLERNES Formationer, i Planternes Liv og i Dyrverdenens opadstigende Række. Man fandt de evige Love for Himmellegemernes Gang, man opløste de jordiske Stoffer i deres Grundbestanddele, man opdagede skjulte Kræfters ordnende Virksomhed; og man dristede sig til at paavise de Love, ifølge hvilke den uordnede Masse havde dannet sig til beboelige Kloder: det var, som man havde beluret Skaberens, da han stillede de tallose Verdenser i det maalløse Rum. Da kastedes et nyt Lys over Verden, men der kom ogsaa et nyt Mørke over Aanden; thi de ad denne Vej vundne Resultater syntes at træde fjendtliggen op mod Sætninger, der vare helligede ved Aarhundreders christelige Tro. Men netop det, at Naturvidenskaberne have naaet den Høide, at ogsaa de brede et klarere Lys over Verdens Forhold til Gud, at de — det være sig med Rette eller Urette — baade høres og troes i deres dristigste Paastande om Livets og Skabellens Mysterier — det giver dem deres indre Berettigelse til at optages i de

alene dannende Videnskaber's Cyclus. Men disse Videnskaber have ogsaa en anden Betydning ved deres praktiske Indflydelse paa mangfoldige af Livets Forhold. Den stigende Befolkning har frembragt en livligere Samfærsel mellem Enkelte og mellem hele Nationer, den har forøget Produktioners Masse og Livets Fornødenheder, og den har skærpet Individernes Dybsindsomhed. Men som nu Trangen til større og hurtigere Frembringelser og til livligere Omsætning var vognet, lærte man ogsaa at anvende Naturens Kræfter til disse Diemed. Hvad forduum mangfoldige Hænder virkede, det virker nu een eneste Maskine ved een eneste drivende Kraft; hvad hundrede Mennesker knap fuldførte i hundrede Dage, det fuldfører med Letthed den ene Maskine i eet Døgn. Skibet styrer ustandselig sin Fart over Havet trods Modvind og Strøm, og de fjerneste Afstande gjenneføres nu i færre Timer, end man før brugte Dage. Men ved denne mangfoldige Anvendelse af Naturens Kræfter har Videnskabten ogsaa hævdet sin Rang, og det er derfor ei heller uden Grund, at man betegner det som en Skam for den Dannede at være uvidende om det, der har havt en saa udbredt Indflydelse paa Hverdags-Livets forskjellige Forhold. Saaledes have da Naturvidenskaberne baade deres indre og ydre Berettigelse til at optages i Skolen, og de have retmæssigt Krav paa inden de behørigte Grændser at behandles ligesaa samvittighedsfuldt, som hver anden af de Skolen tidligere tilhørende Discipliner. Men da det just er herved, at Underviisningens Stof er blevet forøget, vil man letteligen indsee, at det er en høiere Nødvendighed, at det er Tidens Medfør, og ikke enkelt Mand's Lune, der har lagt denne Byrde paa den Unges Skuldre.

Men om man nu ogsaa nødes til at indrømme Nødvendigheden af de nys optagne Discipliner, saa turde dog man-

gen En mene, at det var den enkelte Lærers Migt at være mere nøjsom i de Fordringer, han gjorde, og mindre ivrig i at paasee Punktlighed i det forlangte. Ja! ogsaa jeg kjender en Smaalighed i Undervisningen, som jeg af Hjertet fordømmer; men jeg erklærer paa det Bestemteste, at den er fjernet og banlyst fra denne Skoles Stuer. Men derfor vilde det ogsaa være en Forsyndelse mod de Unge, en Forsyndelse mod de Forældre og Børgere, som have betroet os deres Børn, et Brud paa den Eed, hvorved vi paatage os Embedets Ansvar, om vi vilde opgive Noget af det, hvad vi hidtil have fordret. Vel er det saa, at Kræfterne i vore Dage ofte ere spredte paa Grundighedens Bekostning, og at Dilettantisme og Overfladisthed let baner Talentet en Vej; men dette hører til vore Tidens Banart, og den vil man dog ikke at Skolen skal befordre. Hellere skal man see hen til, hvad der gjærer i Nutiden, for derved at bestemme, hvad Fremtiden fordrer. Sandelig vor Tid er alvorlig, og naar man seer Smilet paa Ansigtterne, er det ofte kun en Maske, hvorunder Hjertets Fortvivlelse skjuler sig. Thi vel er det sandt, at den rige Forskning og den dybe Grandskning ofte har givet Individet en Selvtillid, som om han kunde stille sig selv som Verdens Midtpunkt og overskue og beherske det Hele, og vi have seet en beundrende Flok samle sig om hans ophoiede Sæde, og finde Trost og Beroligelse i hans Lære; men saa gaaer en eller anden mægtig Rørelse igjennem Verden, og den beundrende Skare forlader ham og træder i fremmede Magters Tjeneste. Saaledes have de Eldre iblandt os hørt Meget prise, som den ene saliggjørende Lære; og den fortvivlede Verden vendte sig snart til den ene, og snart til den anden Side, uden at finde den sikke Trost og Beroligelse, den søgte. Hvor sjældne ere ikke mange Bevægelser i det nationale og

borgerlige Liv? Seer det ei ofte ud, som om den opvognede Nationalitet vilde bryde maugt et Baand, som man antog for uopløseligt? Gaaer der ikke igjennem Folkene en Higen efter at løsne de Kjæder, der gjennem Aarhundreder holdt Statens Hjul i deres jævne og rolige Gang? Ja! troer mig, I Unge, om jeg end har talet et Ord, der lød prophetisk og gaadefuldt i Eders Øren, fordi i mangle Verdens Erfaring — troer mig i disse simple Ord, saa I kunne fatte: der ligger Alvor — den dybeste Alvor i Verden. Naar da ogsaa vi lægge Alvor i vor Undervisning, seer det ikke, fordi vi ville berøve Eder Ungdommens skyldfrie Glæder, ikke fordi vi i egoistisk Hovmod ville bringe Bore til at glimre, ikke fordi vi skulle have glemt, at hverken Legemet's eller Aandens Kræfter bor kues i Ungdommens Aar, men fordi vi levende føle, at den Fremtid, der ligger for Eder, vil kræve daunede, sindige og indsigtfulde Mænd; thi netop fordi I ere yngre, end vi, skulle I maaskee engang give Møde, naar det store Slag skal staae, naar, om jeg saa tør sige, uden at misforstaaes, den store Dem skal fældes mellem Gud og Mennesker, mellem Fyrster og Folk, mellem Gammel og Ung: naar der atter skal komme Tro og Fred i Hjertet, Sandhed i de borgerlige Forhold og endrægtig Kjærlighed i Familienlivet. Men da det er Skolen, der skal give Sjælen de første og stærkeste Indtryk, medens den endnu er formelig og boielig som Boret, saa skal den Skyld aldrig komme over mit Hoved, at jeg har lært den Unge at sætte Sandheds Skin over Sandhed og det Overfladiske over det Grundige.

Da saaledes baade Stoffets Omfang og Behandlingen ei hidvære fra Billaar og Lune, men ere et Medfør af Tiden, ere de ogsaa en Nødvendighed, som ingen menneskelig Magt formaaer at afvente. Maaskee kan Tidernes Fremskridt føre

til Lettelse ved en hensigtsmæssigere Anordning i Skolens Indre; men i Diebliffet ere vi bundne ved Lovens klare Ord. Dog — værre ikke mistroftige, I Unge, men arbejder med rebelig Villie og frimodigt Sind, erindrende Eder, at det er Eders Foresattes oprigtige Duse saavidt muligt at lette Eder Arbeidets Besvær. I have jo hørt det, at Troen kan flytte Bjerge; I vide jo, at Mismodet fløyer. Vandrer med trostigt Sind ad den tunge Bei, og I skulle see, at den bliver lettere, førend I vente det. I ere i Ungdommens Aar: den Kraft, som tabes, erstattes ved faa Timers Hvile; endnu har ingen udvortes Befymring lagt sin Skorpe om Eders Hjerter, Eders Sind er aabent og modtageligt for Livets Glæder, og Eders Tanker og Følelser verle med Lethed. Arbejder med Forstand og Interesse; thi dette skal berede Eder den aandelige Nydelses reneeste Glæder; thi gaar det ikke med Eders Studier, som om I foretog en Reise i fremmede Lande? ofte gaar Eders Bei over steile Bjerge, gjennem vildsomme Skove, over øde Sletter; men see! da udbreder sig pludselig det deiligste Landskab for Eders Dine, og, holde I da Eders Sandser aabne, skal Nydelsens Sodme rigeligt erstatte Eder Arbeidets Besvær. Eders Ungdoms Dage skulle ei forbittes eller fortrædiges. Tidens mildnende Aand har ogsaa naaet til Eder: den strenge Tugt, den skarpe Revselse og den mørke Alvor ere forsvundne fra Skolens lyse Stuer. Men naar vi skænke Eder Frihed og Kjærlighed, da skulle ogsaa disse bidrage til at fremme Eders Udviklings Vært; thi hvad der skal virkes i Aandens Tjeneste, skal Aanden selv med Frihed optage, med Kjærlighed tilegne sig; thi, som kun den Sæd slaaer en kraftig Spire, der falder i den bløde og bearbejdede Jord, saa har ogsaa Aanden sit moderlige Skjød, i hvis varmende Gjemme den frugtrige Sæd skal udvikles. Lader da Friheden

styrke Eder i Eders Gjerning, og skænke Eders Arbeide den Kjærlighed, som vi skænke Eder.

Snart skulle Noget af Eder vandre ud fra disse Læresale: Eder samler Skolen sidste Gang til sin Fest. I have da naaet et Maal, I med ungdommelig Længsel have imøde-seet, og I skulle høste Frugter af Eders Flid og Stræbsomhed. Da blive I løste fra alle Baand: da skulle I være saa frie, som I hverken tidligere have været, eller sildigere ville blive. Der aabner sig for Eder en større Verden med dens mangfoldige Tilløffelser, I træde sammen med en Ungdom, hos hvilken der findes Munterhed, Vid, Mandrighed og Alt, hvad der tjener til at forskjønne Livet. Nyder Eders Ungdoms Glæde med Maade, og viser Eder som værdige Fostersonner af den Skole, fra hvilken I stamme. Vider, at Livets Alvor ogsaa skal gribe Eder; thi netop Eders Frihed skal bringe Eder Verdens Conflicter nærmere; og, som Eders Dine skulle oplades for de mægtige Kæreller i Livet og i Videnskaben, skal maaskee Mismod og Tvivl volde Eder Kampe. Men arbejde I med et ærligt og oprigtigt Sind, da skal Anden ved sin egen Kraft drage Eder seierrige ud.

I Unge, som første Gang træde ind i denne Kreds, værer flittige hjemme, værer opmærksomme paa Skolen! værer rene af Hjertet og barnlige af Sindet! — derved skulle I skabe Eder et Hjem i disse Stuer. Af Eders unge Kræfter skal kun lidet fordres, men opfylder dette samvittighedsfuldt, for at I vel forberedte kunne gaae de Dage imøde, da en alvorligere Anstrengelse venter Eder!

Slutteligen ville vi bede Gud, at hans rige Betsignelse maa hvile over al vor Gjerning i dette nye Aar, saa at denne Ungdom gaaer frem i Sædelighed og Kundskab. Guds Bel-

signelse hvile over Fædrelandet og dets Hovding, over denne Skole, dens Lærere og Disciple.

Andre Skolefester af en mere privat Natur have været det aarlige Skolebal, der dennegang holdtes den 5 Nov.; og en Skovtour til Humlebek den 24 Juni. Ligesom altid før har det været mig og Skolens øvrige Lærere en sand Glæde at deeltage med vore Disciple i disse Fester, der paa en saa smuk Maade bære Vidnesbyrd om den lyse, varme Grundtone, der gaaer igjennem det gjensidige Forhold mellem Lærere og Disciple.

Schema over den offentlige Examen i Frederiksborg lærde Skole i Aaret 1848.

Mandagen den 24 Juli.

- Nr. 8. VI Cl. latinſt Stil, de øverste Classer danſk Stil. Bø.
 La. Rø. Reinh.
 „ 1. De 4 nederste Cl. Regneprove. La. D. Rich.
 „ 5. VI Cl. danſk Stil, V og IV Cl. lat. Stil. Reinh. D.

Tirsdagen den 24 Juli.

- Nr. 8. V Cl. Latin. D. Reinh. F.
 „ 12. VI Cl. Franſk. B. Lo. F.
 „ 5. VI Cl. Latin. D. Reinh. F.
 „ 8. II og I Cl. Hiſt. og Geogr. Rø. Lo. B.
 „ 12. IV og III Cl. Religion. Rich. Rø. La.
 „ 5. IV og III Cl. Math. Rich. Rø. La.

Onsdagen den 26 Juli.

- Kl. 8. V Cl. Græsk. D. Reinh. F.
 " 12. II og I Cl. Dansk og Tydsk. D. Reinh. F.
 " 5. VI Cl. Hist. og Geogr. Ks. Lo. F.
 " 8. VI Cl. Religion. Rich. Ks. La.
 " 12. IV og III Cl. Tydsk. Lo. B. Rich.
 " 5. IV og III Cl. Naturhist. Rich. B. La.

Torsdagen den 27 Juli.

- Kl. 8. V Cl. Fransk og Tydsk. Lo. B. F.
 " 12. IV og III Cl. Fransk. Bø. Reinh. F.
 " 5. VI Cl. Græsk. D. Reinh. F.
 " 8. VI Cl. Hebr. D. Ks. La.
 " 12. II og I Cl. Religion. Lo. Ks. Rich.
 " 5. V Cl. Religion og Naturhist. Rich. Lo. La.

Fredagen den 28 Juli.

- " 8. VI Cl. Tydsk. Lo. B. F.
 " 12. IV Cl. Latin og Græsk. D. B. F.
 " 5. IV og III Cl. Hist. og Geogr. Ks. Lo. F.
 " 8. V Cl. Math. La. Ks. Reinh.
 " 12. II og I Cl. Naturhist. Rich. Lo. Reinh.
 " 5. VI Cl. Math. La. D. Rich.

Lørdagen den 29 Juli.

- Kl. 8. III Cl. Latin. D. B. F.
 " 12. V Hist. og Geogr. Ks. Lo. F.
 " 8. VI Cl. Physik. La. Rich. Reinh.
 " 12. II og I Fransk. B. Rich. Reinh.
 " 5. Gymnastikprøve for alle Classer.

Mandagen den 31 Juli, til en Tid, som nærmere vil blive bestemt, bekendtgjøres Examens Udfald for Disciplene. Fredagen den 1 Sept. Kl. 8 holdes Proven over de nyannmeldte Disciple. Lørdagen den 2 Sept. Kl. 10 foretages Translocationen, og Mandagen den 4 Sept. tager Underviisningen for det nye Skoleaar sin Begyndelse.

Disciplenes Fædre og Børgere samt andre Skolens Belyndere indbydes herved til at bære den mundtlige Examen og Translocationen med deres Nærværelse.

Frederiksborg den 1 Juli 1848.

H. M. Flemmer.